

Mis on jääaeg ja kuidas see kujuneb?

I Jääajad on Maa ajaloo lahutamatu osa

Kas väide on vale 😞 või õige 😊?

1. Suuremal osal Maa pikast ajaloost on kliima olnud tunduvalt külmem kui praegu.
2. Kliimamuutuste peamiseks põhjustajaks on kogu ajaloo vältel olnud inimene oma majandustegevusega.
3. Jääaeg on periood Maa minevikus, kui kliima oli jahedam ja liustike levik märksa ulatuslikum tänapäevases.
4. Kogu maa ajalugu koosneb jääaegadest ja jäävaheaegadest.

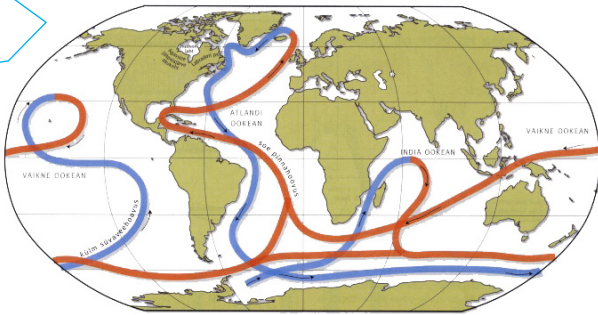

- Tänapäeval on 1/10 maismaa pinnast jääkatte all.
- Sellest 85% Antarktika ja 10% Gröönimaa jääkilp.
- Ülejäänud jaguneb polaartasandike ja mäestike vahel.

II Jääaegade tekkepõhjused

Milliseid jääaegade tekkepõhjusti illustreerivad järgmised joonised?

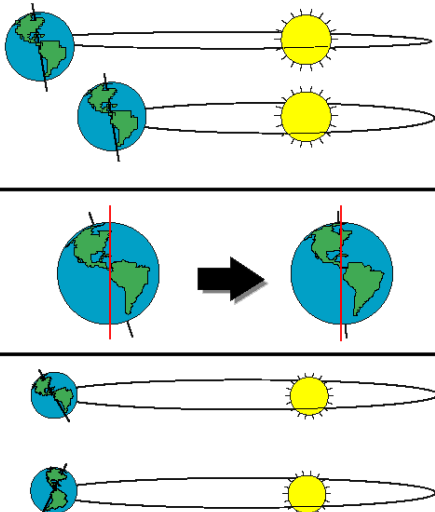
1

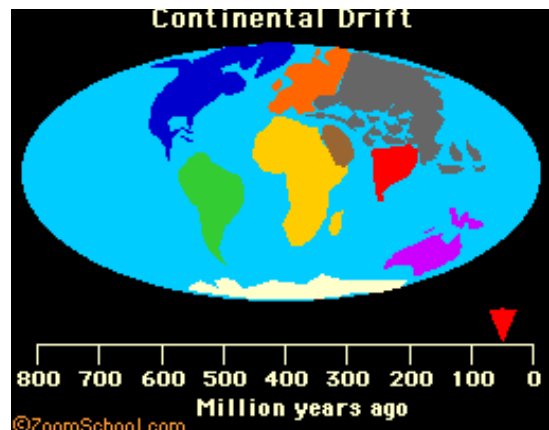
3

2

4

III Kuidas tekib liustikujää?

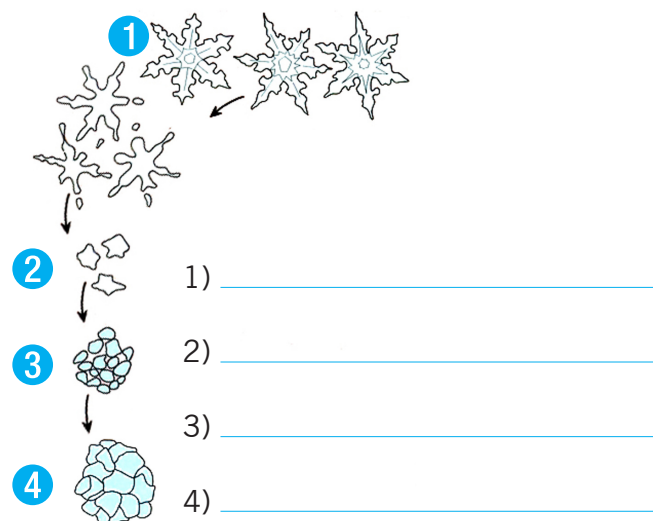
Liustikujää teke on seotud ühe mõistega, mis sobib järgneva teksti kõigisse lünkadesse.

- Teatud tasemel atmosfääris esineb kliimatingimuste kooslus, mille juures tahkete sademete hulk on võrdne sulada ja auruda jõudvate sademete hulgaga. Seda taset nimetatakse . . .
- . . . kõrgus ja liustiku paksus sõltub aastaajast.
- Liustikujääd leidub ka . . . allpool.

See mõiste on

IV Kuidas tekib liustikujää?

Kirjuta joonise juurde, kuidas nimetatakse erinevaid liustikujää tekke etappe.

i Kui kiiresti liiguvad liustikud? Keskmine kiirus varieerub suures ulatuses.

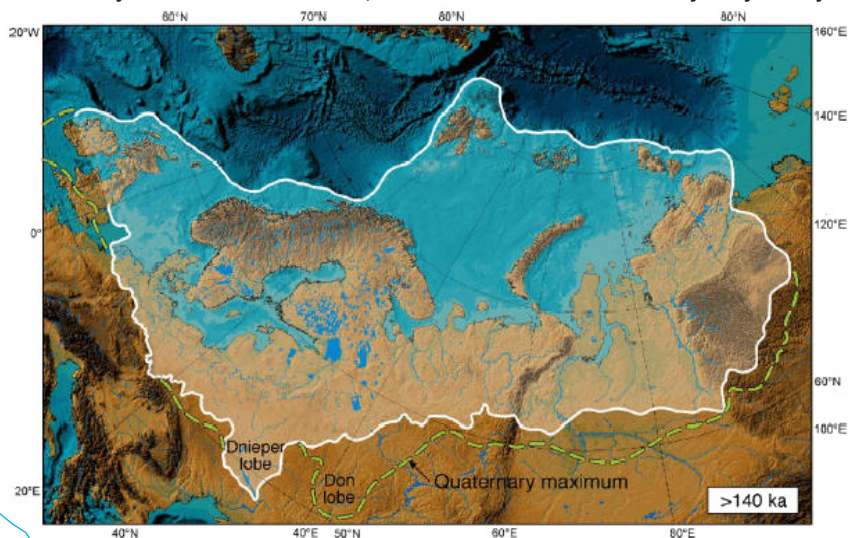
- Mõnedel aladel ei liigu peaaegu üldse näiteks Alaskal.
- Gröönimaa liustik Sermeq Kujalleq liigub ööpäevas 20...30 m.
- Antarktika suurim Byrdi liustik liigub 2...3 m ööpäevas.

i Selgita animatsiooni põhjal, kuidas liustik edasi liigub ja kuidas taandub.

Miks ei teki Suurel Munamäel liustikku? Kasuta mõistet "lumepiir".

V Liustike jäljed maastikul

Tutvu II korruse ekspositsiooniga "Jääaja jäljed Eestimaa pinnal". Märki ✓, milliseid loodusobjekte ei leia Ukraina ja Venemaa aladelt, kuhu liustikud viimasel jääajal ei jõudnud.

voored	☐	hiukirnud	☐
jõeorud	☐	jääkriimud	☐
tasandikud	☐	oosid	☐
hiidrahnud	☐	luited	☐
mõhnad	☐	järved	☐
rändrahnud	☐	allikad	☐